

Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті: збірник наукових праць / за заг. редакцією Н.Є. Колесник, О.М. Піддубної, О.М. Марущак.
– Житомир: ФО-П «Н.М. Левковець», 2020. – У 2-х ч. – Ч. II. С. 210-213

Топольницька Анна,
студентка групи 45Бд-Почат
навчально-наукового інституту педагогіки
(Житомирський державний університет імені Івана Франка);

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ НУМЕРАЦІЇ ТА АРИФМЕТИЧНИХ ДІЙ В МЕЖАХ 10

Актуальність дослідження. Одними із важливих програмових завдань під час вивчення курсу із математики у 1 класі, є формування у дітей понять про дії із числами, що у подальшому стане запорукою успішних усних та письмових обчислень. Процес засвоєння знань та формування умінь і навичок дітей із цієї теми можна набути завдяки тривалому виконанню різноманітних тренувальних вправ, які у більшості мають однотипний характер. Така робота хоч і сприяє засвоєнню навичок обчислення, проте знижує інтерес та мотивацію дитини до діяльності, що, у свою чергу, впливає на розсіяність уваги дитини, на збільшення кількості помилок у роботі.

Як відомо, молодший школяр характеризується наочно-образним типом мислення, яке базується на сприйнятті за допомогою ілюстративного матеріалу, гри та інших форм та методів роботи, які через свою відповідність віковим особливостям дитини, здатні сприяти активізації пізнавального інтересу, самостійності дитини, здатності творчо підходити до вирішення проблеми.

Саме тому у контексті проблеми є пошук тих ефективних шляхів, що здатні підвищити рівень пізнавального інтересу дітей молодшого шкільного віку під час вивчення нумерації та арифметичних дій в межах 10.

Проблему аналізу чисел та операцій над ними у 1 класі досліджували такі автори, як: Н. Я. Виленкін, Я.А. Король, Р. В. Канбекова, Н. Н. Лаврова, А.М.Пишкало та інші. Шляхи активізації пізнавального інтересу школярів під час вивчення чисел першого десятка висвітлювали у своїх дослідженнях В. Занкова, Н.Б.Істомина, Г. П. Бевз, Т.І. Рудакова, М.І. Моро та ін

Мета статті полягає у дослідженні проблеми формування пізнавального інтересу у молодших школярів при вивченні нумерації та арифметичних дій в межах 10.

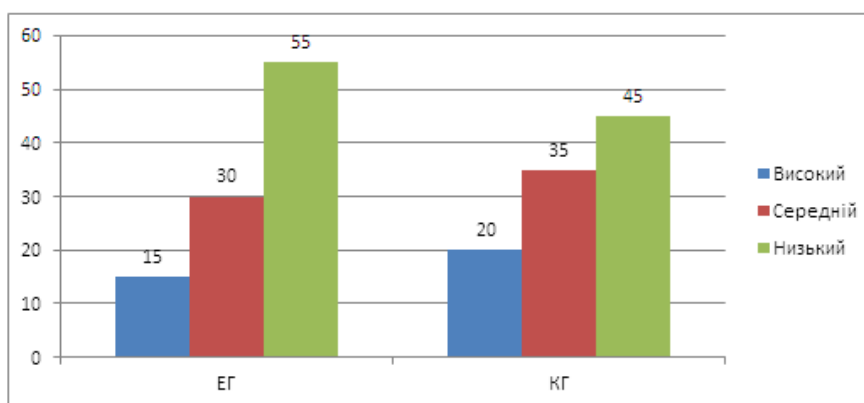
Виклад основного матеріалу. Пізнавальний інтерес дитини молодшого шкільного віку – це її внутрішня готовність молодшого школяра до подальшої участі у процесі оволодіння знаннями, уміннями і навичками та виявлення самостійності й творчого підходу до виконання програмових завдань із математики [1, с.31].

Метою вивчення нумерації чисел в межах десяти у межах програмових завдань навчання математиці у 1 класі є: сформувати чіткі уявлення про величину (в розумінні кількісного значення) кожного з чисел і початкові уявлення про натуральний ряд чисел; удосконалити вміння лічити предмети; називати кожне число; розпізнавати позначення числа та записувати його цифрою; утворювати

число з попереднього й одиниці; порівнювати числа. Учні повинні знати місце числа в натуральному ряді чисел, а також мати уявлення про склад числа з двох менших чисел [2, с.49]. Вивчення кожного з чисел першого десятка проводиться за такою схемою: ознайомлення з числом і відповідною цифрою, порівняння чисел і склад числа [5, с.205]. Опрацювання цих тем будується на основі предметно практичних дій, роздаткового матеріалу. В роботі над кожним числом потрібно дотримуватись послідовності завдань, поданих у підручнику [3, с.28]. Ознайомлення з новим числом і цифрою будується на таких завданнях: лічба предметів множин, чисельність яких характеризується числом, що розглядається, і показ відповідної цифри; утворення нового числа з попереднього й одиниці; співвіднесення кількості предметів з числом (цифрою) і числа (цифри) з відповідною кількістю предметів; порівняння числа, що розглядається, з одиницею та іншими числами; вибіркова лічба в межах числа, що розглядається (кількісна і порядкова); розгляд і написання відповідної цифри.

Для того щоб розвинути інтерес учнів до вивчення чисел у межах 10, їх варто поступово та систематично залучати до самостійної пізнавальної діяльності, щоб забезпечити співпрацю між учнями та учителем, використовуючи при цьому ефективні форми та методи роботи, як традиційні, так і нестандартні [3, с.4].

Експериментальна робота, яка передбачала формування пізнавального дітей при вивченні нумерації та арифметичних дій в межах 10, передбачала 3 етапи та проводилася згідно них, на 1 етапі засвідчила у дітей із обох груп здебільшого низькі (КГ) та середні показники рівня сформованості пізнавального інтересу. Показники груп демонструє рис.1.

Рис.1. Рівні сформованості пізнавального інтересу молодшого школяра на початку дослідження

Із метою підвищення рівня інтересу школярів із ЕГ при вивченні нумерації та арифметичних дій в межах першого десятка, нами були розроблені та запроваджені відповідні педагогічні умови. Нами були проведені такі заняття: «Прийоми додавання та віднімання чисел у межах 10», «Додавання і віднімання в межах 10. порівняння задач на зменшення і збільшення числа на кілька одиниць», «Складання прикладів на додавання і віднімання в межах 10», «Складання прикладів і задач на додавання і віднімання в межах 10», «Лічба в межах 10» та ін.

Наприклад, на 1 занятті метою цікавості матеріалу для дітей ми використали разом із традиційними формами та методами навчання математиці, інтерактивні, які підвищують рівень мотивації дітей, їх інтересу для дітей 1 класу. Тому ми використали такі форми роботи, як «Каліграфічна хвилинка», роботу у парах, також під час роботи був використаний сюжет із улюбленої для дітей казки-

мультфільму «Маша і Медвідь». На занятті №2 ми проводили дидактичні ігри («Назви сусідів числа) із метою формування навичок дітей порівнювати величини, метод проблемних ситуації, приклади на закріплення навичок усного рахунку та ін. На занятті №3 , окрім формування навичок дітей щодо операцій із числами, ми також ознайомили дітей із економікою, наукою, що дозволяє раціонально розпоряджатися різноманітними ресурсами (грошовими, водними та ін.) Також була проведена робота із наочним картками (із метою потрапити у місто «Економічного ряду»). Також нами було використано сюжет із казки про Буратіно, адже всі діти дуже люблять казки, які, крім виховного, також мають дидактичне значення у контексті навчання математиці. Нами були використані також віршовані завдання, які активізували уяву, мислення, спостережливість дітей на занятті. Були використані такі методи, як бесіда, пояснення, робота у групах, а також наочність та ін. Отже, під час роботи із числами у межах першого десятка ми застосували поряд із традиційними, нестандартні форми та методи роботи (ігрові, роботу і групах, парах), використання наочності та ін. Адже, на нашу думку, саме такі форми та методи роботи здатні активізувати інтерес учнів на занятті.

Провівши повторну діагностику, із огляду на підсумкові показники ЕГ, де робота була ефективною та результативною. Результати на контрольному етапі відображає рис.2.

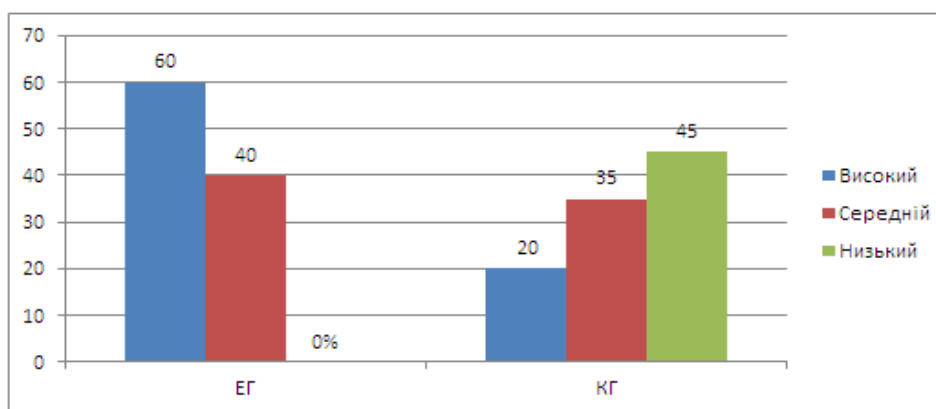

Рис. 2.. Підсумкові результати рівня сформованості пізнавального дітей при вивченні нумерації та арифметичних дій в межах 10.

Висновок. Отже, показники групи, де ми не проводили роботу були показані без динаміки та відповідних змін. Таким чином, педагогічні умови із застосуванням цікавих нестандартних форм та методів роботи, поряд із традиційними, є досить цікавими для дитини. Школяр краще сприймає навчальний матеріал, адже всі ці методи та прийоми були відповідними віковим особливостям дитини молодшого шкільного віку, провідною діяльністю якої є гра, робота із використанням сюжетів улюбленої казки та ін.

Список використаної літератури

1. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі: Монографія А.М.Алексюк. К., 2007. 233 с.
2. Бабаніна І.В. Майстерня як одна з форм організації творчої діяльності учнів початкових класів на уроках математики І.В. Бабаніна. Початкове навчання 2005. № 2. С. 49-50.
3. Беляєва Н. А. Активізація інтересу до навчання як один із засобів підвищення успішності. Н.А. Беляєва. - М., 2003. 118с.

4. Богданович М.В. та інші. Методика викладання математики в початкових класах. М.В. Богданович.. -Київ.:А.С.К, 1998. 352с.
5. Бойко О.В. Теоретичний аналіз проблеми мотивації учіння у молодших школярів. О.В. Бойко . Психологія. Збірник наукових праць. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2001. Випуск 14. С. 205-211.